

Emlékkő

(részlet)

*Antimakhoszt lefizették ez nem vitás
Antimakhosz jó viszonyban volt Parisszal
a háború kirobbantójával
aki ajtót nyitott a földre
és átment rajta egy egész nemzedék
Antimakhosz fiaival együtt
Peiszandrosz és Hippolokhosz
a két megrészegült kamasz
apjuk drága lovain ügetett a csatába
de megbokrosodtak a lovak
ezek a hatalmas halálizmok felágaskodtak
és a gyepelő kicsúszott a fiúk kezéből
hagyd meg az életünk rikoltották
apánk Antimakhosz talpig úriember
jó árat ad értünk készpénzben fizet
elugorhatunk érte
csakhogy Agamemnónnak eszébe jutott
hogy az apjuk ez az alattomos öreg
akarta megöletni Meneláoszt
Antimakhosz bizonygatta nekik
hogy a lehető legjobb szándék vezérelte
de a fiúk szelleme már nem válaszolt*

*Mint a szürke tenger előtt felsorakozó sziklák
ahogy farkasszemet néznek a hullámokkal
melyek ordítva rájuk törnek*

*Mint a szürke tenger előtt felsorakozó sziklák
ahogy farkasszemet néznek a hullámokkal
melyek ordítva rájuk törnek*

Alice Oswald (1966): T. S. Eliot-díjas brit költő. Oxfordban klasszikus irodalmat tanult, azután kerésszként kezdett dolgozni. Anglia dél-nyugati részén, Devonban él férjével és három gyermekével. *Memorial* (Emlékkő) című kötetében az *Illász* harcosainak állít emléket: életük magját haláluk anatómiai pontosságú leírásával ragadja meg. A könyvből további részlet olvasható a *Jelenkor* 2017. májusi lapszámában.

Íphidamász nagyravágyó legény volt
egy tizennyolc éves türelmetlen kamasz
a családja megnyomorította őt a szeretetével
fuvolát vettek neki és elküldték játszani
nagyapja bárányharapta mezőire
mivel ez nem vált be menyasszonyt vettek neki
de a fiatalasszony egymaga feküdt le új nevével
olyan volt mesélte később mintha a férje
páncélt viselt volna a nászéjszakán is
egyre csak ásitozott és valahova a távolba nézett
reggelre aztán nyom nélkül eltűnt
ez a szemtelen parasztgyerek
egyenesen Agamemnónra tört
megcélozta a mellvért alatti puhább részt
aztán előredőlt és minden erejét
minden ostoba mohóságát beleadta a döfésbe
mégse sikerült áttörnie a díszes övpáncélt
az ezüstbe ütköző dárdahegy
úgy görbült el mint az ólom és ő lett a vesztes
szegény Íphidamászból csak a vas maradt meg
nehéz vas-álmokba merült szegény fiú
aki Helenéért és a városáért küzdött
távol a feleségétől mennyi kidobott pénz
száz ökröt adtak érte
ezer juhot és kecskét
kárbaveszett a sok munka amivel felnevelték őket

A fájdalom fekete olyan mint a föld
behúzódik a szem ráncaiba
csomót töm a torokba
mikor földre bukni látja öccsét az ember
és rohanni kezd mint az őriült
ostoba támadásba lendül így halt meg Koón
előbb még megsebesítette Agamemnónt
aztán megragadta az öccse merev lábait
és próbálta hazavonszolni őt
segítsetek az istenért ez Íphidamász
segítség segítség kiáltozott de Agamemnón
lecsapta a fejét és kész
két testvért ölt meg aznap reggel ugyanaz az ember
így ért véget számukra a nappal
és megkezdték a hosszú éjjeli műszakot az alvilágban

Mint mikor két szél követeli az erdőt
a déli szél és a keleti szél
egyszerre rángatja a fákat

*és a selymes bőrű som vergődése
a hosszú botokat összeütögető kóris és tölgy
egy másik világot idéz*

*Mint mikor két szél követeli az erdőt
a déli szél és a keleti szél
egyszerre rángatja a fákat
és a selymes bőrű som vergődése
a hosszú botokat összeütögető kóris és tölgy
egy másik világot idéz*

*Ászaiosz
Autoonoosz
Opítész
Dolopsz
Opheltiosz
Ageláosz
Aiszümnosz
Órosz
Hipponoosz
Thümbraiosz
Molión*

*Mint a mezőn át vágató szarvasborjak
ha hirtelen megállnak és csak néznek
bambán a nehéz zubbonyaikban*

*Mint a mezőn át vágató szarvasborjak
ha hirtelen megállnak és csak néznek
bambán a nehéz zubbonyaikban*

*Adrésztostról és Amphioszról
mindenki tudta hogy végiük
apjuk Meropsz volt a jós
könyörgött hogy maradjanak de menniük kellett
Trójába szólította őket a végzet
makulátlan vászonruhát öltöttek
és mikor útra keltek
a halál is elindult velük szemben*

*Mint mikor a sziklán álló kecskepásztor
sötét viharfelhőt lát
fekete tömbként közeleg a zivatar a tengeren át
széllökések ostromolják a partot
és ő borzongva tereli barlangba nyáját*

*Mint mikor a sziklán álló kecskepásztor
sötét viharfelhőt lát
fekete tömbként közeleg a zivatar a tengeren át
széllökések ostromolják a partot
és ő borzongva tereli barlangba nyáját*

És Hippodamosz halála

*Mint a síkságon át vánszorgó vándor
ha a széles folyóhoz érve zavartan megáll
csak nézi a tenger felé futó habokat
aztán hátralép*

És Hüpeirokhosz halála

*Mint a disznókat őrző parasztgyerek
ha heves zivatarban próbál átkelni a folyón
és elviszi az ár*

*Hiú és ostoba versengés vezette
Agasztrophoszt mikor a szekérből kilépett
és gyalog ment tovább lovak nélkül
társak nélkül fedezék nélkül egész a harcvonalig
ahol halálos sebet kapott és elterült
és már nem értette hogy miért is nem járt
egyszerűbben és hatékonyabban az esze
mit tettem hogyan is gondoltam
egyedül átkelni ennyi vason*

*És rajtunk mondta Thoón
és Ennomosz
és Kherszidamász*

*Mint hal a szélben
ha kiveti magát megszokott közegéből
és homokba pottyan*

*Mint hal a szélben
ha kiveti magát megszokott közegéből
és homokba pottyan*

DANYI ZOLTÁN fordítása